

***Las alamedas: Espacios para la socialización de las urbes españolas e hispanoamericanas.* Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 2015. Anuario de Estudios Americanos, 2. Pàgs. 415-576 [17 x 24].**

Dossier format per cinc treballs i una presentació a càrrec d'Emilio José LUQUE AZCONA. Es destaquen els espais o passejos amb arbres des del s. XVI al XIX com a lloc de trobada. A la presentació l'autor aporta un breu estat de la qüestió, en el qual s'esmenten les escasses publicacions que hi ha sobre aquest assumpte.

Antonio ALBARDONEDO FREIRE sintetitza l'origen i evolució del concepte de jardí públic amb arbres. Busca els antecedents a l'etapa antiga i medieval, i el seu significat urbanístic. De fet va ser durant el regnat de Felip II que es regularitzaren aquests espais, tant per fer exercici com per seure-hi. Originàriament els arbres que els formaven eren àlbers. Dedicava molta atenció als antecedents durant l'època romana i com la seva influència va quedar recollida en el Renaixement. A continuació Manuel F. FERNÁNDEZ CHAVES tracta sobre els passejos amb arbres de l'etapa moderna. Fa una revisió històrica i urbanística, tenint en compte els més destacats a Espanya i els estudis que s'han fet sobre el tema. Va ser durant el s. XVIII quan se'n varen crear més, si bé ja hi havia un interès per l'urbanisme els segles XVI i XVII. Eren passejos públics i dedica una especial atenció al Passeig del Prado, camí d'entrada a la vila de Madrid des de l'any 1570, moment en que va ser rehabilitat per l'entrada de la reina Anna d'Àustria i ornat amb fonts. Esmenta els primers que hi va haver a la península i la seva transformació durant el s. XVIII. Emilio José LUQUE AZCONA se centra en els passejos a Hispanoamèrica, sobretot durant el s. XVIII, seguint les polítiques urbanes dels Borbons i durant el s. XIX. Sembla que les idees de la Il·lustració varen incidir en la proliferació d'espais amb arbres, destinats a activitats d'oci, però cadascun amb unes característiques pròpies. Aquests espais eren semblants als creats a diversos llocs d'Espanya. Álvaro RECIO MIR porta a terme un estudi comparatiu entre Espanya i Amèrica durant els segles XVI al XIX, si bé destaca la importància dels carruatges tant a Sevilla o Madrid, com a Mèxic o Lima. La utilització d'aquest mitjà de transport afavorí la vida social a aquests passejos i va caldre ordenar la seva circulació. Clara BEJARANO PELLICER comenta el passeig d'Hèrcules a Sevilla durant el s. XVIII i les concerts musicals a l'aire lliure que varen influir en el desenvolupament d'aquest model a Amèrica. Les trompetes i després els clarinets varen ser els primers instruments emprats. Si bé ben aviat augmentà la seva varietat, amb violins. Tot i que no varen tenir la importància d'Anglaterra o bé del Centre d'Europa, aquests concerts interessaven a un determinat nombre de població.

Els treballs inclouen molta bibliografia, il·lustracions i ens aporten una visió nova de la història cultural, urbanística i social durant l'etapa moderna i part de la etapa contemporània.

Traducción de la reseña anterior:

Dossier formado por cinco trabajos y una presentación a cargo de Emilio José LUQUE AZCONA. Se destacan los espacios o paseos con árboles desde el s. XVI al XIX como un lugar de encuentro. En la presentación el autor aporta un breve estado de la cuestión, en el cual se mencionan las escasas publicaciones que hay sobre este asunto.

Antonio ALBARDONEDO FREIRE sintetiza el concepto de jardín público con árboles. Busca los antecedentes en la etapa antigua y medieval, y su significado urbanístico. De hecho fue durante el reinado de Felipe II que se regularizaron estos espacios, tanto para hacer ejercicio como para sentarse. Originariamente los árboles que los formaban eran álamos. Dedicamos mucha atención a los antecedentes durante la época romana y como su influencia quedó recogida en el Renacimiento. A continuación Manuel F. FERNÁNDEZ CHAVES trata sobre los paseos con árboles de la etapa moderna. Hace una revisión histórica y urbanística, teniendo en cuenta los más destacados en España y los estudios que se han realizado sobre el tema. Durante el s. XVIII se crearon muchos, si bien ya había un interés por el urbanismo en los ss. XVI y XVII. Eran paseos públicos y dedica una especial atención al Paseo del Prado, camino de entrada a la villa de Madrid desde el año 1570, momento en el cual fue rehabilitado para la entrada de la reina Ana de Austria y adornado con fuentes. Menciona los primeros que hubo en la península y su transformación durante el s. XVIII. Emilio José LUQUE AZCONA se centra en los paseos en Hispanoamérica, sobre todo durante el s. XVIII, siguiendo las políticas urbanas de los Borbones y durante el s. XIX. Parece que las ideas de la Ilustración incidieron en la proliferación de espacios con árboles, destinados a actividades de ocio, pero cada uno con unas características propias. Estos espacios eran semejantes a los creados en diversos lugares de España. Álvaro RECIO MIR lleva a cabo un estudio comparativo entre España y América durante los ss. XVI al XIX, si bien destaca la importancia de los carruajes tanto en Sevilla o Madrid, como en México o Lima. La utilización de este medio de transporte favorecía la vida social en estos paseos y fue preciso ordenar su circulación. Clara BEJARANO PELLICER comenta el paseo de Hércules en Sevilla durante el s. XVIII y los conciertos musicales al aire libre que influyeron en el desarrollo de este modelo en América. Las trompetas y después los clarinetes fueron los primeros instrumentos utilizados. Si bien pronto aumentó su variedad, con violines. A pesar de que éstos no tuvieron tanta importancia como en Inglaterra o Centroeuropa, dichos conciertos interesaban a un determinado tipo de población.

Los trabajos incluyen mucha bibliografía, ilustraciones y nos aportan una visión nueva de la historia cultural, urbanística y social durante la etapa moderna y parte de la etapa contemporánea.

IHE
(Secretaría de la revista)